

Α' ΟΜΑΔΑ (8.00 – 10.30)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 1

Εφαρμοστέος, εν προκειμένω, είναι ο Κανονισμός 44/2001 «για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» (Κανονισμός «Βρυξέλλες Ι»), καθώς η εν λόγω διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (άρθρο 1 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι») και ο εναγόμενος (B) διατηρεί την κατοικία του στο έδαφος Κράτους-Μέλους της Ε.Ε. (Ισπανία).

Η προκείμενη σχέση (σύμβαση μεταξύ ιδιωτών) δεν εμπίπτει σε κάποια ειδικότερη (π.χ. για καταναλωτές) ή αποκλειστική (π.χ. εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα) βάση διεθνούς δικαιοδοσίας, ούτε τα μέρη επέλεξαν αρμόδιο δικαστήριο (κατ' άρθρο 23 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»). Επομένως εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι».

Διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της αγωγής του Α κατά του Β έχουν, κατά πρώτον, τα ισπανικά δικαστήρια, ως δικαστήρια του τόπου της κατοικίας του Β (γενική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας - άρθρο 2 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»). Σημειώνεται ότι η διαπίστωση της υπάρξεως κατοικίας του Β στην Ισπανία θα γίνει κατά το ισπανικό ουσιαστικό δίκαιο (άρθρο 59 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»). Από τη γενική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας ιδρύεται η δικαιοδοσία των ισπανικών δικαστηρίων. Το συγκεκριμένο, καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο ισπανικό δικαστήριο που θα δικάσει την ένδικη αγωγή θα καθορισθεί από το εσωτερικό ισπανικό δικονομικό δίκαιο.

Επιπροσθέτως, διεθνή δικαιοδοσία ως προς την αγωγή του Α κατά του Β έχουν και τα ιταλικά δικαστήρια, και μάλιστα το καθ' ύλην αρμόδιο (σύμφωνα με το εσωτερικό ιταλικό δικονομικό δίκαιο) δικαστήριο της Ρώμης (ειδική συντρέχουσα δικαιοδοσία για διαφορές εκ συμβάσεως – άρθρο 5 αριθμός 1 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι») ως δικαστήριο του τόπου όπου εκπληρώθηκε η επίδικη παροχή (πώληση του γραμματοσήμου), ο δε τόπος αυτός ρητώς συμφωνήθηκε ανάμεσα στα μέρη ως τόπος εκπληρώσεως.

Επειδή, μάλιστα, συντρέχουν οι ανωτέρω βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας, ο Α μπορεί, κατ' επιλογήν του να ενάγει τον Β είτε ενώπιον των ισπανικών δικαστηρίων είτε ενώπιον των δικαστηρίων της Ρώμης.

Τέλος, διεθνή δικαιοδοσία θα έχει οποιοδήποτε δικαστήριο εντός της Ε.Ε., στο οποίο ο Α θα ενάγει τον Β και ο Β θα παρασταθεί χωρίς να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία του δικάζοντος δικαστηρίου (σιωπηρή παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας – άρθρο 24 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»).

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2

Το εφαρμοστέο δίκαιο στην προκείμενη σχέση υποδεικνύεται από τους κανόνες συγκρούσεως που περιέχονται στον Κανονισμό 864/2007 «για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές» (Κανονισμός «Ρώμη II»). Ο εν λόγω Κανονισμός εφαρμόζεται διότι η προκείμενη εξωσυμβατική ενοχή (αδικοπραξία) εμπίπτει τόσο στο ουσιαστικό (άρθρο 1 του Κανονισμού «Ρώμη II») όσο και στο χρονικό (άρθρα 31 και 32 του Κανονισμού «Ρώμη II») πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού.

Επειδή η υπό εξέταση αδικοπραξία δεν εμπίπτει σε κάποια ειδικότερα ρυθμιζόμενη περίπτωση (π.χ. ζημία από ελαττωματικό προϊόν), ούτε και τα μέρη επέλεξαν εφαρμοστέο δίκαιο (άρθρο 14 του Κανονισμού «Ρώμη II»), εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις.

Το δίκαιο που διέπει την προκείμενη αδικοπραξία του Β κατά του Α είναι το ελληνικό δίκαιο, ως το δίκαιο του Κράτους (Ελλάδα) της κοινής συνήθους διαμονής των μερών (άρθρο 4 παρ. 2 του Κανονισμού «Ρώμη II»), κατ' εξαίρεσιν του γενικού κανόνα εφαρμογής του δικαίου του τόπου επελεύσεως της ζημίας (άρθρο 4 παρ. 1 του Κανονισμού «Ρώμη II»), ο οποίος είναι το Βέλγιο [σημειώνεται ότι όταν ένα αεροσκάφος βρίσκεται στον εναέριο χώρο ορισμένου Κράτους, ως «τόπος» στον οποίο βρίσκεται το αεροσκάφος νοείται αυτό το Κράτος].

Μολονότι ο Κανονισμός δεν περιέχει ορισμό της συνήθους διαμονής ιδιώτη φυσικού προσώπου, ωστόσο, από την περιγραφή των πραγματικών περιστατικών (συνεχής, μόνιμη και μακρά, επί δεκαετία, διαμονή του Β στην Ελλάδα και σύντομη επίσκεψή του στην Αγγλία), καθίσταται σαφές ότι ο Β έχει τη συνήθη διαμονή του στην Ελλάδα, όπως άλλωστε ισχύει και για τον Α.

Β' ΟΜΑΔΑ (10.30 – 13.00)

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 1

Το εφαρμοστέο δίκαιο στην προκείμενη σύμβαση υποδεικνύεται από τους κανόνες συγκρούσεως που περιέχονται στον Κανονισμό 593/2008 «για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές» (Κανονισμός «Ρώμη Ι»). Ο εν λόγω Κανονισμός εφαρμόζεται διότι η προκείμενη σύμβαση παροχής υπηρεσιών εμπίπτει τόσο στο ουσιαστικό (άρθρο 1 του Κανονισμού «Ρώμη Ι») όσο και στο χρονικό (άρθρα 28 και 29 του Κανονισμού «Ρώμη Ι») πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού.

Επειδή η υπό εξέταση σύμβαση (σύμβαση υπηρεσιών μεταξύ επαγγελματιών) δεν εμπίπτει σε κάποια ειδικότερα ρυθμιζόμενη περίπτωση (π.χ. καταναλωτές), εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις.

Αφού τα μέρη δεν επέλεξαν εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβασή τους (άρθρο 3 του Κανονισμού «Ρώμη Ι») θα πρέπει να αναζητηθεί το αντικειμενικώς εφαρμοστέο δίκαιο στη σύμβασή τους.

Το δίκαιο που διέπει την προκείμενη σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταξύ των Α και Β είναι το γαλλικό δίκαιο, ως το δίκαιο του Κράτους (Γαλλία) στο οποίο ο πάροχος των υπηρεσιών (Β) έχει τη συνήθη διαμονή του (άρθρο 4 παρ. 1 περ. β' σε συνδυασμό με το άρθρο 19 παρ. 1 του Κανονισμού «Ρώμη Ι»). Μάλιστα, όταν γίνεται λόγος περί «γαλλικού δικαίου» νοείται το γαλλικό ουσιαστικό δίκαιο, χωρίς να περιλαμβάνονται οι κανόνες του γαλλικού ιδιωτικού διεθνούς δικαίου (άρθρο 20 του Κανονισμού «Ρώμη Ι»).

Με *forum* την Ελλάδα, το γαλλικό δίκαιο θα διέπει την προκείμενη σύμβαση στο μέτρο που η εφαρμογή του δεν θίγει προδήλως την ελληνική διεθνή δημόσια τάξη (άρθρο 21 του Κανονισμού «Ρώμη Ι» και ΑΚ 33).

Εξάλλου, η εφαρμογή του γαλλικού δικαίου θα αποκλείεται σε περιπτώσεις ισχύος κανόνων αμέσου εφαρμογής της Ελλάδος (άρθρο 9 παρ. 2 του Κανονισμού «Ρώμη Ι»).

ΠΡΑΚΤΙΚΟ 2

Εφαρμοστέος, εν προκειμένω, είναι ο Κανονισμός 44/2001 «για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις» (Κανονισμός «Βρυξέλλες Ι»), καθώς η εν λόγω διαφορά εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού (άρθρο 1 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι») και ο εναγόμενος (Β) διατηρεί την κατοικία του στο έδαφος Κράτους-Μέλους της Ε.Ε. (Ολλανδία).

Η προκείμενη σχέση (αδικοπραξία) δεν εμπίπτει σε κάποια ειδικότερη (π.χ. για καταναλωτές) ή αποκλειστική (π.χ. εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα) βάση διεθνούς δικαιοδοσίας, ούτε τα μέρη επέλεξαν αρμόδιο δικαστήριο (κατ' άρθρο 23 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»). Επομένως εφαρμόζονται οι γενικές διατάξεις του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι».

Διεθνή δικαιοδοσία για την εκδίκαση της αγωγής του Α κατά του Β έχουν, κατά πρώτον, τα ολλανδικά δικαστήρια, ως δικαστήρια του τόπου της κατοικίας του Β (γενική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας - άρθρο 2 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»). Σημειώνεται ότι η διαπίστωση της υπάρξεως κατοικίας του Β στην Ολλανδία θα γίνει κατά το ολλανδικό ουσιαστικό δίκαιο

(άρθρο 59 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»). Από τη γενική βάση διεθνούς δικαιοδοσίας ιδρύεται η δικαιοδοσία των ολλανδικών δικαστηρίων. Το συγκεκριμένο, καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο ολλανδικό δικαστήριο που θα δικάσει την ένδικη αγωγή θα καθορισθεί από το εσωτερικό ολλανδικό δικονομικό δίκαιο.

Επιπροσθέτως, διεθνή δικαιοδοσία ως προς την αγωγή του Α κατά του Β έχουν και τα γερμανικά δικαστήρια, και μάλιστα το καθ' ύλην αρμόδιο (σύμφωνα με το εσωτερικό γερμανικό δικονομικό δίκαιο) δικαστήριο του Μονάχου στο οποίο έλαβε χώρα το ζημιογόνο γεγονός (ειδική συντρέχουσα δικαιοδοσία για διαφορές από αδικοπραξία – άρθρο 5 αριθμός 3 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι») ως δικαστήριο του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός.

Επειδή, μάλιστα, συντρέχουν οι ανωτέρω βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας, ο Α μπορεί, κατ' επιλογήν του να ενάγει τον Β είτε ενώπιον των ολλανδικών δικαστηρίων είτε ενώπιον των δικαστηρίων του Μονάχου της Γερμανίας.

Τέλος, διεθνή δικαιοδοσία θα έχει οποιοδήποτε δικαστήριο εντός της Ε.Ε., στο οποίο ο Α θα ενάγει τον Β και ο Β θα παρασταθεί χωρίς να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία του δικάζοντος δικαστηρίου (σιωπηρή παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας – άρθρο 24 του Κανονισμού «Βρυξέλλες Ι»).